

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА МІЖ СТОРОННИКАМИ РУЗВЕЛТА І СМІТА

ШИКАГО. — Прихильники кандидатури губернатора Френкліна Рузвелта на президента приходять до переконання, що так, як тепер стоять справи, нема вигляду, щоби Рузвелт одержав дві третини голосів. І тому домагаються зміни статійного правила демократичних конвенцій, яке вимагає кваліфікованої більшості для вибору демократичного кандидата на президента.

Знову бувший губернатор Смит каже, що він навіть не прийняв би вибору, коли би знав, що половина голосуючих є проти нього. Він є проти такої зміни, а його сторонники використовують змагання прихильників Рузвелта до знесення давнього правила на те, щоби далі ослаблювати шанси Рузвелта на вибір.

РУЗВЕЛТ НІ ПРИ ЧОМУ.

ШИКАГО. — Кажуть, що губернатор Рузвелт був дуже здивований, коли довідався, що його прихильники хочуть довести до зміни виборчого правилника демократичної конвенції. Він заявив, що нічого про такі заходи не знає, та не уповажив нікого до ведення такої акції.

ДЕМОКРАТИЧНА ПЛЯТФОРМА В РУКАХ СТОРОННИКІВ РУЗВЕЛТА.

ШИКАГО. — Політичну програму демократичної партії, яка буде предложена конвенції, виготовляє комісія, в якій засідають самі прихильники губернатора Рузвелта.

НЮ ЙОРК БЕЗ МЕЙОРА.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер уже виїхав на демократичну конвенцію до Шикаго. Виїхав теж заступник мейора, Джозеф Мек Кі. А тепер виїжджає таке Деніс Мейон, заступник голови міської ради. Значить, всі три урядовці, які можуть згідно зі статутом виконувати функції мейора міста, виїхали з Ню Йорку і місто осталося без мейора. Так буде щільні тиждень, поки не скінчиться демократична конвенція в Шикаго.

ГУВЕР ЗНОВУ ПРИГАДУЄ „БОЧКУ СВИНИНИ“.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер виявив своє вдоволення з того, що сенат ухвалив допомоговий законопроект Вагнера на суму \$2,300,000,000. Він каже, що в тім проекті є видатки, які будуть дійсною допомогою для змагань ліквідації безробіття. Але разом з тим президент підкреслює, що там є видатки призначені на будівлю, які не будуть оплачуватись і які готові збільшити бюджетний дефіцит знову на який біліон доларів. Оті видатки зачислив Гувер до „бочки зі свинини“, з якої дехто береться роздавати презенти, не беручи від увагу задолження державі і потреби наложення нових податків.

ЗАПЕВНЯЄ, ЩО НЕ ДАЮТЬ ГРОШЕЙ НА НАПИТКИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Мек Келер заінтересувався у сенаті департаменту стейту щодо того, що він призначає річно \$400,000 на асигнації американським посольствам на закупку алкогольних напків, потрібних для влаштування різних прийнятих.

Секретар стейту Стимсон заявив, що цей закид несправдливий. Департамент стейту не видає ніяких таких асигнат.

НЕ КАЖЕ КРИТИКУВАТИ ІНШИХ КАНДИДАТІВ.
ШИКАГО. — Губернатор Френкліна Рузвелт, розмовляючи телефоном з Олбані зі своїми прихильниками, вівзав їх не нападати особисто при виборчій кампанії на ніякого іншого кандидата.

100,000 ЛЮДЕЙ ВИТАЮТЬ РІЧІА.

ШИКАГО. — Підчас перебуду губернатора Річа з Меріленду зі стації до готелю витали його понад 100,000 людей з окликами „Хай живе Річ, наступний президент“.

ЗАЛИШИВ \$50,000,000.

ШИКАГО. — Маеток помірного недавно міліонера, промисловця і фінансиста, Джуділо Розенвалда, вивозить по обчисленню коло \$50,000,000. Велика частина того маєтку призначена на річні добродійні цілі.

ЗА НОВИЙ КОДЕКС МОРАЛІ.

НЮ ЙОРК. — Провідники релігійного виховання, зібрані на нарадах „Нешенел Канвіс оф Вікен“, прийшли до переконання, що життя так змінилося, що треба виготовити новий кодекс моралі. Вони теж твердять, що без впливу і праці жінок не буде можна оздоровити теперішнє згігнане суспільне життя. Д-р Фостер доказував, що релігія, родина й школа не відповідають тепер своїм завданням, бо не вміють опанувати тіх змін, які захопили суспільне життя. Він казав, що дім, який був підставою моралі, втратив під тим оглядом уське значіння. Знову церква викazuje тільки академічний інтерес у розкладі суспільного життя. А все те може довести суспільство до морального банкрутства.

ПОЛЬСЬКЕ ХАМСТВО.

До Давіда прибув з візиту німецький кружляк в супроводі двох торпедовців. Німецькі воєнні судна приплили сюди, щоб вшанувати п'ятсотлітєвське заснування лідарями тевтонського ордену місцевого шпиталю. Командант кружляка, німецький адмірал, зробив офіційну візиту достойникам міста та польському комісареві в Данцігу. Комісар на візиту не відповів, хоч того вимагає звичайна людська чемність.

БРАТІВНІЯ ЧЕХІВ З РУМУНАМИ.

Хустський 45 піший полк одержав почесну назву „Румунський“. Міністерство оборони дарувало 45-му пішому полку в Хусті назву „Румунський“, щоб цим задоволювати союз Чехословаччини з Румуномі. „Юли“ — пишуться угорською „Українське Слово“, з якого перебираємо цю новину, — докладається, щоби з полків на Підкарпатті, в яких служать переважно Українці, деякий одержав назву „Український“.

КАШАНСЬКА ДУРІКА.

В селі Дроздовичах, пов. Перемішль, від давня іде боротьба між кайшанами й Українцями. Горстка місцевої кашанів підтримує парох о. Кузьматюцький, який запевняє поборо все, що українське. Старарав не допустити до викупу площі під будову читальняного дому, при чому визнає собі за союзника місцевого двірського економа, а пізніше виникнув з церквою хор, кажучи, що не хоче чути в церкві українських коломийок. Під таким то дур'язим покровительством знаходяться молоді капачуки, які дня 8 травня після відправни почали біжку, на паліші й ножі з Українцями, з яких багато потерпіли значні ушкодження тіла. Громадяни Дроздовичів внесли до Консисторії прохання, щоби забрала від них о. Кузьматюцького.

ДЕРЖАВНИЦЬКЕ ВИХОВАННЯ ТУРЕЦЬКОЇ МОЛОДІ.

В останньому тижні квітня влаштовано особливе „правно-політичне“ представлення для 10—14 літніх школярів та школярів у Стамбулі. Становище губернаторів, президента, поліції, бурмістра аж до найнижчих „обсаджених“ шим молодих людей. Всі влучні заваги-розпорядження, видані ними малими властями, були сейчас переведені в життя. Через частіше влаштування таких літчих „політичних тижнів“ турецькі чинники хочуть уже заздалегіть направити молоді на добрих горожан, спосібних визнаватися зі своїх обов'язків і бути адяними до державної керми.

ПРОПАВ ФІРМАН З ГРІШНИ.

Управу Молочарів в Мостях Великих, яка є власністю польського аліща, вилала фірма „Олексі Чорнієв“, 750 дол. на закупку молочарського приладдя. Той поїхав до Львова і не вернувся більше.

ЗАСУДИЛИ МІНІСТРА.

Найвищий трибунал засудив бунівського лівського міністра скарбу, Петруліса, на два роки тюрем і на зворот 98,000 лів до державного скарбу. Петруліс засудили за зловживання владою на становищі міністра скарбу.

ХОЧУТЬ ПРОЦЕСУВАТИСЯ.

Деять депортантів, що їх вислали аргентинський корабель „Чакко“ в Гілі, а яких ув'язнили вже й пустили на волю у Варшаві, задумують домагатися від аргентинського уряду відшкодування. Справу повірили одному з варшавських адвокатів, який за посередництвом польського посольства в Буенос-Айрес об'являвучається аргентинському поліцію за безправну депортацію та домагатиметься для своїх клієнтів відшкодування за терпіння, нанесені їм підчас примусової подорожі, та за відбання їм різних предметів.

ДВА РАЗИ ОЖЕНИВСЯ.

Юрій Рещко з села Гомою коло Ужгороду оженився в своєму селі ще в році 1908. Але 1921 року він лишив свою жінку й забрався до Мадящини. Там у селі Ромошаці оженився вдруге без того, щоби був розв'язаний з першою жінкою. Невдамо вернувся з Мадящини та став жити з першою жінкою. Коли про це друга жінка довідалася, подала на нього карний донос. Ужгородський краєвий суд засудив його на 4 місяці тюрми.

УБИВСТВО.

Мешканцю при вул. Млинської у Коломиї живец Антін Домчук, вертаючись вчором додому, стрів на дорозі Михайла Гойдана, різника, від якого домагався, щоби він заплатив йому 5 дол. за роботу, виконану ще в минулому році. Підчас суперечки на цьому тлі дійшли до того, що Гойдан кинувся з ножем на Домчука і розпороз йому живіт, а крім цього задав йому ще кілька ран ножем у бік і в голову. Безпритомного Домчука відвезли до міського шпиталю, де він наслідком уявлю крові помер.

СЛІПІ БАЧАТЬ.

Австрійські часописи подають звістки про сензаційний винахід одного сіпного Австрійця та якогось ученого-самоука. Оба вони винайшли очну апаратуру, яка вможливила сліпим бачення. Вийшли вони з такого заложення: людське око, це електричний фото-камер, очний нерв — кабель. Якщо властєсть заступити очну галку та очний нерв „зоровою протезою“, яка вможливила передачу образів за помічю дрозгів до мозкового центру — в такому разі буде розв'язана проблема бачення без очей. Винахідника зголоосили свою „очну протезу“ до опантування та демонстрували її на длах у „Науковому Клубі“ в Відні на п'ятдесятлітній сільній жінці. Після кількох проб ця жінка заявила, що вона розрізняє дель і ніч і різні інші предмети. Офіційні наукові круги не признають згаданого винаходу.

СТРАШНИЙ ВИБІВ МІНИ БІЛЯ КОМАРНА.

Пастку з села Поріччя-Дітрич, біля Комарна, знайшли коло залізничного напсу міну до розсаджування моту (як лежала біля залізничного напсу біля відлани) та залязали розбирати її. Міна вибухла та розширилася а пастку. Всі чотири молоді хлопці від 18—22 літ. П'ятого з них, 11-літнього Василя Михайловича, тільки раненого відвезли до шпиталю у Львові.

ЯКІ В РУМУНИ УРЯДНИКИ.

У Букарешті арештували інспектора поліції, Кречульську. Показався, що він був у спілці зі злодіями й отримував від них одну частину вкрадених грошей. Невдамо втік з в'язниці великий шахрай Негойца. Він скривався в помешканні Кречульську, де його знайшли.

Начальник другого податкового уряду в Чернівцях десь пропав. Рішачащо з ним зникли з каси 400 тисяч левів. Ніхто не знає, куди він подівся.

„ФАБРИКАНТ З АМЕРИКИ“.

Румунська жандармерія арештувала на провінції шахрая великого погрою, Абрагана Кавфана, що аманував від людей гроші. В останніх п'ятьох місяцях заявився в Тимішаріях, Боянах, Садагурі та в Чернівцях якийсь пан і оповідав, що він приходить з Америки й хоче тут збудувати велику ткацьку фабрику. Особливо сподобався йому Тимішарі. Вже на весні цього він приступив до будови цієї фабрики й тому оглянув поля й городи, щоби їх закупити. Там мала бути фабрика. Тисячі людей мали мати у фабриці великий заробіток і він уже анувався свої персоналі та побирав від людей кавію від 500—1,000 левів. Цю комедію повторював він і в інших місцях. А коли побачив де гаруді дичину, то зараз в неї „залюбився“, обізвав жєнитися з тимчасом казав собі позичити грошей грошей. Біда хотіла, що з часом боже вже як на то багато дічат, з котрими мав „Американец“ жєнитися, і це зломало йому карк. Справа доноселася до жандармерії, котра шахрая арештувала й дала до розпорядимости поліції.

БАЙКИ ПРО УКРАЇНІЗАЦІЮ.

Большевики всюди розтрубують, що вони переводять українську й всюди ресектують українську мову, як домо, так і за кордоном. Та дійсність показує інакше. Як на один з таких конкретних доказів можемо покласти на урядування большевицького представництва в Празі. Давніше, як вони дістали від української сторони писемно по українськи, то відповідали по українськи та мали на все відповідні формуляри. Новіше, видно, ситуація змінилася, бо і формуляри й відповіді подають вони — лише по московськи. Дивно, що в закордонних представництвах 40-мільйонного українського народу нема ні одного урядовця, котрий знав би українську мову. Це дивніше, якщо такі урядовці там є, а так демонстративно відносяться до українських сторін і української мови.

ОБІКРАЛИ „УКРАЇНСЬКІ БЕСІДИ“.

Невідомий злодій вломився до каси товариства „Українська Бєсіда“ в Тернополі і вкрап понад 300 дол. Сіла заміну, що поліція, який дим мєжує з товариством і яку заповідано про крадіж, приїхала щойно по трох днях на „заване“. Злодій не знайшли.

ПОЖЕХА.

У Конохах згорів кілька селянських будинків і поліційний постерунок.

ДАЛЬШІ ЗАСУДИ УКРАЇНЦІВ „ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ“ ПОЛЬЩІ

КАРА ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО УВО.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — Бережанський трибунал присяжних суддів засудив шістьох молодих Українців на тяжку в'язницю по 10 місяців кожного за поширювання „небезпечних розкидок“, себто розкидок Організації Націоналістів. Засуджено Миколу Кульчицького, Ярослава Якимця, Івана Кравця, Василя Данилюка, Павла Фалиму та Гриця Чорня.

Перед тим самим трибуналом відбулася розправа проти Василя Паламаря, торговельного помічника „Народньої Торгови“ в Луцьку, й Петра Кучми, такогже помічника з Рогатина. Обоє їх об'являвчано за державну зраду, якої вони, допустившись, немовби поширюючи газету „Сурма“ та ріжні відозви протидержавного змісту. Паламаря засуджено на 2 роки, а Кучму на рік тяжкої в'язниці.

Сімдесят-літнього о. С. Ониськевича засуджено.

У городському суді в Рудках відбулася розправа проти бувшого посла до австрійського парламенту, 70-літнього о. Степана Ониськевича, й господаря Скочиляса за Вошанське. Притягнуто до суду о. Ониськевича за те, що він на довірочних зборах УНДІА 15 січня біжучого року нібито сказав: „Мусимо організуватися, йти крок за кроком, щоби Польщу розбити. Польща мусить пукнути“.

На суді сиділи зі сторони львівської влади прокуратори не могли ствердити, що о. Ониськевич дійсно сказав такі слова, а свідки зі сторони оборони твердили, що обвинувачений такого не сказав. Всежтаки суд засудив старого й немічного українського священника до в'язниці на 1 місяць.

Господаря Скочиляса суд звільнив від вини й кари.

Засудили посла Яворського.

В городському суді в Підгайках засудили на 14 днів арешту українського посла Олексі Яворського за те, що він у 1930 році, після розв'язання посольського віча комісарем старостав, звинувачив присутніх, щоби вони не розкодились. Хоч свідки оборони дали свідчення, виправдуючі посла Яворського, а свідки влади давали дуже неясні й покручені свідчення, всежтаки суддя Рудницький засудив українського посла.

ЧЕРГОВА ТРАГЕДІЯ НА ДНІСТРІ.

БУКАГЕШТ (Румунія). — На кордоні радянської України та Бєсарбії знову відбулася страшна кривава трагедія. Родина, зложена з чоловіка, жінки та двох дітей, хотіла переплисти човном через ріку на румунський беріг. Це побачила большевицька сторожа й засипала човен градом куль.

Перед очима 8-літнього хлопця та його 3-літньої сестрички згинувли родичі, пострілєні московськими нечестивими кулями. Дітям якимсь чудом пощастило доплисти до румунського берега, де сиротами заопікувалася румунська погранична сторожа.

КІНЕЦЬ АБСОЛЮТИЗМУ В СІМІ.

БАНКОНГ (Сіам). — Частини армії та воєнної флотії захопили в свої руки столицю Сіама, арештувавши більшу частину уряду та членів королівської родини. Самого короля арештували війська в його літній резиденції та привезли до столиці, де король підписав маніфєст про устоновлення в Сіамі конституційної монархії.

Повстанням керували вищі достойники армії та флотії. Переворот стався майже без проливу крові, бо вбито лиш одного вишого старшину зі штабу, який хотів робити опір повстанцям.

НІМЕЧЧИНА РІШУЧО ВІДВООЛЯЄТЬСЯ ПЛАТИТИ РЕПАРАЦІЇ.

ЛЬОЗАННА (Швайцарія). — В Женеві зайшла в сільний кут міжнародна конференція по обмеженню зброєння держав і з'являється в такій саме кутер полала й льозанська конференція по міжнародним боргам та репараціям. Як звичайно, більша частина розмов ведеться „приватно“, безпосередньо між заінтересованими сторонами. Тому відбулася „приватна“ конференція між французьким прем'єр-міністром Еріо та німецьким канцлером фон Гінденбургом. На цій конференції фон Гінденбург категорично заявив, що Німеччина не буде більше платити репарації навіть тоді, колиб економічний стан її та цілого світа значно поліпшився. Канцлер стоїть на тому, що навіть одна лиш обіцянка колись платити репарації буде перешкадою для економічного відродження Німеччини та цілого світа.

ДІСТАЛИ ЗОЛОТО З ДНА МОРЯ.

БРЕСТ (Франція). — Ратунковий пароплав „Артізіо“ вже дістав з затонулого кілька років тому корабля „Егіпет“ золоту на два й пів мільйона доларів. На „Егіпті“ було всього золоту на 5 мільйонів доларів.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Organized newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕПЛАТА:	
Three cents a copy		Подоляко місяць три центи.	
One year	\$ 7.00	Ha рік	\$ 7.00
Six months	\$ 3.75	Ha пів року	\$ 3.75
Three months	\$ 2.00	Ha три місяці	\$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year \$10.00 Ha рік \$10.00
Six months \$5.00 Ha пів року \$5.00
Three months \$2.75 Ha три місяці \$2.75

For advertisement rates see elsewhere.
За оголошення редакція не відповідає.
За кождо зміну адреси платиться 10 центів.
3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тек. "Свобода": Monogram 5-0498. Тек. У. Н. Соколя: Monogram 5-1838.
Адреса: "Свобода", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИГЛЯДИ ПЛАНУ ГУВЕРА

Плян Гувера зменшити зброєння всіх держав на суші, воді й у повітря знайшов прихильний відгук в Америці та поза Америкою. Відповідальні поважні голови публічної опінії признають цей план конкретним, практичним і корисним.

Той самої думки є певно й уряди держав: коли світ має вийти з тяжкого економічного положення, в якому він тепер знаходиться, то всі держави мусять робити щось разом, зрізати своїх амбіцій в один час, показати один на одного з довірою.

Проти плану Гувера відразу рішучо заявився Франція. Хоч її лівіші кола заявили за план роззброєння, то уряд та ліберальні й консервативні кола виступили завзято проти нього. На їх думку, Франція мала би згодитися на обмеження зброєнь тільки тоді, як інші держави, а передовсім Америка, дадуть їй "забезпечку". Франція говорить про забезпечку перед напаною війною, очевидно, зі сторони Німеччини, але світ добре розуміє, що Німеччина на до нападу не здібна та що їй "забезпечку" для Франції треба розуміти забезпечення її гегемонії в Європі. Як пещена дитина в родині не може зректися свого становища; як панщина, зінтисний підлітком та служальством оточений, відчуває як особисту образу саму загрозку втрати свого управліюваного становища, так Франція не може погодитися з тим, що вона мала би перестати бути пестим доїм та йти до ряду звичайних держав, яких права не менші, але й не більш від прав інших держав. Її гегемонія спирається на збройну силу, і вона цієї сили не випустить з рук так довго, поки якась інша комбінація не забезпечить їй тих самих прав, які їй дає теперішня мілітарна перевага.

Ту саму прислугу, яку тепер Франції робить її армія, літаки й флот, могла би Франції зробити Америка, якщо зобов'язалася йти війною на ворога Франції. Франції здається, що тепер пора заставити Америку згодитися на французьку політику. Та французькі заходи не зустрічаються з прихильним прийняттям в Америці. Америка не може замовчуватися в європейській союзи. Вона хоче забезпечити Францію перед нападом, але не більше, як інші держави. Америка для цього пропонує загальне обмеження зброєнь, а не нові союзи для Франції. Між цими двома політиками тепер ведеться боротьба.

О. С.

ПЕРЕД ВАЖНИМИ ПОДІЯМИ

Мов грім з ясного неба — так поділяла в Варшаві збірку про уступлення канцлера Брінінга і прихід нового кабінету фон Папена.

Спершу преса ударила на сполох проти кабінету "генералів і баронів", які хочуть зрівнати Версальський мир. Але хутко показалося, що "відносинах до цього кабінету заграничного не було вже таке негативне. Незадоволення, очевидно, преса французька. Але — італійська не так то вже, а ще, менше англійська. Та остання просто твердить, що так чи сяк, з репарациями треба скінчити, а чи скінчить з ними Брінінг чи Папен — це маловажно... Слідом за тим по'явився неконтрольований чутки про "франкофілізм" фон Папена; про його ворожості до союзу Росії; про те, що він виставляв хоча б даліше сунувати обранню ритку Рехберга і ген. Гофмана, які ідеєю були мілітарний союз з Францією і хрестовий похід проти більшовицької Росії. А при цьому — появилася урвдова відозва нового уряду, в якій — чорним по білому — проголошено: "но м. і. — боротьбу з "духовним більшовизмом" і з "догматом атеїстичного марксизму".

Політичний світ зачав гукнутися в здогадки... Тим більше, що новий кабінет — мав утворити кілька гітлерівців, а ніхто інший як "сам" Троцький сказав, що "гітлеризм" — це війна з Росією. Що є на рині? Тяжко припустити, щоб Німеччина відірвала одночасно війну на обидва фронти — відомолялася платити репарации Франції і — дражнила свого рапальського союзника. Отже, одне з двох: або розіздати гітлерівських емісарів до Парижа, і Лондону дійсно доповідати до чого позитивного, або — відносини між Німеччиною і Росією попустили остаточно. Перша есентуальність могла би наступити тоді, колиб Франція, скажім, в заміну за дозволення Німеччині створити армію, за деякі ректифікації східної грані Руху (коридор) — і за ліберальне покладження репараций справи, — відстаїла від Німеччини гарантії свого безпечення.

ства і союз проти Росії...

Друга есентуальність — це остаточне зінтисну німечко-російських відносин. Ми не знаємо закулісної сторони тих відносин, але фон Діркс знають їх ліпше від нас. Можливо Берлін дістав нові звіти з Москви і Харкова про катастрофічне положення Сталіна; може, неможливість істатувати нові кредити з Заходу обезвартити німеческий союз для Росії, може з цього хоча витягти консеквенції Берлін, може нахеріти всі приємності Рапала — померли в порівнянні з новими комбінаціями і перспективами альянсу між німечкою і французькою промисловістю...

Можливо... Але факти лишаються фактами: що виразно москвофільський кабінет Брінінга уступив; що новий уряд — есентуальний з яким протисковим натиском; що італійська й англійська преса гітлерівці підтримати жалання Папена — повної ліквідації репараций; та що — уніфікація Еріота у Франції — з усіх мислів у даний момент — той, з яким Німеччині найкраще і найбільше договоритися.

Ця констеляція справляє дуже прикре враження в Варшаві. Бо — коли між Німеччиною і Францією дійсно прийшло до закулісного порозуміння, чи тільки до називання цього такого порозуміння, — то очевидно наступити воно зі шкодою для Варшави... Коли ж те порозуміння наступити у відділ антиросійсько-французького фронту, — то і в такому випадку отримає Берлін компенсації, очевидно, над Вислою. Колиб такі фронт-антисоювістський утворився, то як у 1914 р. Польщі треба було б вибрати між Берліном і Москвою. А значно загальне наставлення актимістичке польської політики, — Польща оминилася би в повним осмітненню супроти сил Німеччини, Франції, Англії, Італії.

Ось чому з такою тривогою дивляться в Варшаві на дальній розвій випадків у Німеччині. Однако, для Варшави приємна розвязка булаб: вето Франції на марш французьких арій над Рей. Але — часи окупації Рура безпоро-

отно минули, а Еріо не є Кіе-маном чи Буканером. Тай інші великі держави Заходу рішучо, в разі німечко-французького репарацийного конфлікту, стануть по боці фон Папена...

Чи так, чи сяк — роля надвисяльської республіки, як о-хороного валу Франції на Сході Європи — кінчиться. Коли Німці порозуміються з Францією — цей вал проти Німеччини не потрібний. Коли заофірують повернутися фронти проти соювіської Росії — теж той вал не потрібний про-

ГРАБСЬКИЙ ПРО СІВЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ З ПОЛЯКАМИ В ГАЛИЧИНІ

Професор Станіслав Грабський пише у газеті "Кур'єр Львівський" про самоврядування у українську проблему в Польщі.

Він каже, що "співжиття українців з Поляками в Галичині триває від часів перше київських великим князем св. Володимиром і тому Поляки там не наливий елемент. Правда, що українці бажать відірватися від Польщі. Ще на початку теперішнього століття багато бачили українських селян належало до "Господарського Товариства" (пол.) і до "Кулол Рольничих" (пол.), як до "Сільського Господарства". Сьогодні українці у польських товариствах нема зовсім.

Український кооперативний рух відколи відділявся від польського. А в останніх роках українські молочарські спілки розвивають уже навіть офензиву для української експанзії серед польської кооперації. В селлах з певною українською більшістю українські молочарні не приймають молока від Поляків, які не записуються до "Прогресів" або не передають українських часописів.

Після збройної боротьби в р. 1918 і 1919 у Східній Галичині між Польською й Україною тільки найбільше пасивна відділяюча людність є ще національно нерешена. Цілий цинцифіційний поступ ціл і містечко південно-східних відділів мав виразно національний характер і є тісно зв'язаний з експанзією польської, чи української цивілізації. Відірваний є сьогодні український кооперативний рух

ти Росії... Колиб Франція одтвердо виступила проти нового уряду в Німеччині — тоді "вад" потрібний, але — безпредметний, бо не підтримуватиме його ні Англія, ні Італія...

Одинокий вихід був би для Польщі, порозумітися самій з Німеччиною. Але цей момент унеможливує. З гітлерівцями тяжко до чогось договоритися. Зовнішня політика Річа Посполитого входить в один зі своїх найтяжчих може періодів...

Від польського, окремі тільки локальні справи. Бо відділний територіально Поляків від українців не дається. "Дбаємо про державну асиміляцію українців через школу й військову службу. Але школа й військові впливають на умови тільки молоді до 22-ох літ. І неодинокі зразковий капітал є в 25-тому році життя знаменитим інструктором "Січ", чи "Лугу", що заправляють до боротьби проти Польщі.

"Державна асиміляція старшої людности може створити тільки інтензивне співпалання Поляків і українців в локальному самоврядуванні. "Але треба його так зорганізувати, щоби він був насправду тереном польсько-української співпраці, а не боротьби за владу в громаді, повіті, чи воєводстві між українцями й Поляками".

Він каже, що "співжиття українців з Поляками в Галичині триває від часів перше київських великим князем св. Володимиром і тому Поляки там не наливий елемент. Правда, що українці бажать відірватися від Польщі. Ще на початку теперішнього століття багато бачили українських селян належало до "Господарського Товариства" (пол.) і до "Кулол Рольничих" (пол.), як до "Сільського Господарства". Сьогодні українці у польських товариствах нема зовсім.

Український кооперативний рух відколи відділявся від польського. А в останніх роках українські молочарські спілки розвивають уже навіть офензиву для української експанзії серед польської кооперації. В селлах з певною українською більшістю українські молочарні не приймають молока від Поляків, які не записуються до "Прогресів" або не передають українських часописів.

Після збройної боротьби в р. 1918 і 1919 у Східній Галичині між Польською й Україною тільки найбільше пасивна відділяюча людність є ще національно нерешена. Цілий цинцифіційний поступ ціл і містечко південно-східних відділів мав виразно національний характер і є тісно зв'язаний з експанзією польської, чи української цивілізації. Відірваний є сьогодні український кооперативний рух

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕННІ ЦІН:

ГЛЯДАМАКИ або ІЛЮСТРАЦІЇ КОБЗАР Т. Шевченка з дуже гарними ілюстраціями, видання артиста А. Г. Сакстоню. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі \$3.50. Терек \$2.00
В паперовій оправі \$4.50. Терек \$2.75
В гарній лужковій оправі \$6.00. Терек \$3.50
КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, опрацьований. Ціна \$2.50. Терек \$1.75
КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Союзу. Ціна \$1.50. Терек \$1.00
ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі. Ціна \$8.50. Терек \$5.00
ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, звичайна оправа. Ціна \$15.00. Терек \$7.50
Повніз книжки повніз знаходяться в кожній товарній бібліотеці, як також і в кожній українській хаті.
Замовлення разом з належністю слати до:
"СВОБОДА",
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

В. Будзиновський.

ЯК ЧОЛОВІК ЗІШОВ НА ПАНА

(Оповідання).

— Ой, не гнівайся, ні! — шепнув їй до вуха. — Еге-ге! Ніколи вже собі не гнівайся, а журися. Я страшно по журюся твоїм іменом. Ме не ця жора так морочить, що мушу отруїтися!

Петро хопив фляшку з вином, наляв повну склянку і душком випив.

— Не журися, друже, бо я вже й забув про це, — потішав його Стефан. — Я й тиснуху спити дав би за...

Стефан зашучався, не знав, як сказати те, що в нього було на душі. Лише лаявся в дичину.

— Ну, за що ти дав би тиснуху, спити? — спитав Петро. Дівчина зрозуміла Стефана і викрутила його за плечі:

— Дав би тиснуху спити за те, щоби з приятелем помилуватися, — сказала, спираючись на Стефана нахилився до її вуха і шепнув:

— Ні! За ніякийсь день. — Очевидно, що ніякийсь — вона додала, підсміюючись.

— Бо ніні й об'являю розійдеться, як раніше, приятелю, як Хлоп'я тілько тому, що він так хочеться! — Стефан знов

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

— А то раз! — закричав Петро, відносини склянку до уст. — Що ти робить? Де ти таке ливуєш? Жаль мені дивитися на тебе. Не знаєш, що смієшся. Дівчину цілує в руку, немаче він вона вже була пані доброділка. Не компромітує свого імені й кавалерської корпорації. Як би так так мене, то я не в руку цілував би. Поправся же, хлопче.

Обняв їх нагло обоє за шию і гнаху до себе. Сталось. Стефан пошлував Сальку, та вже не в руку. Сердита станула боком до нього і минала кокарду від сукні. Гнів трясав літ хвилю. Петро вижорочився на склянку і підсміхався. Стефан опустив рамена і голову. Стефан як той винуватий, котрому мають вже закладати петлю на шию. Що його злочин не такий страшний, вона зараз погнала його, кажучи:

— Якби я не розуміла того, що по такій доволі ірраціональній по тіх зворушеннях, які перебуваю, можна заборити, я більше з вами не говорила би. Цей раз же прошу вас.

Петро підніс фляшку до сонця. Побачивши, що порожня, викинув на город і відкочував другу... Випили всі троє. Коле Петро — немелодійним голосом став під адресую молодий пари заводити "многа літа", обоє відіслали до селі, бо там двоє заграли музику. Пусились обоє очою в та-

— Я вже давно забула. Лиш на будуче поправетеся. Стефан хопив її руку і з вадистости пошлував.

знайшли його в кілі. Лежав під смерекою і заводив "многа літа".

— Петре! — промовила Салька. — Ми вже ідемо до Львова.

Петро відповів співом, "многа літа".

— Е! Я з ним ніні не добалакаюсь. — Звернувшись до Стефана. — Як він вернеться до хати, то будьте такі добрі сказати йому, що в четвер я і ма, може ще з деким, будемо на виставі. Петре, бувай здоров!

Обоє відійшли.

Так закінчився двобій між Стефаном і Петром.

Вернувшись з Брухович до хати, Стефан лопив собі голову на питання, як розуміти це, що вона казала про виставу в четвер?

— Чи вона справді лише Петрови хотіла сказати, щоби прийшов на виставу, чи може таким способом вона посереді мене запросила до свого товариства? Здається, що вона милам оком на мене поглядала.

Пригадавшись собі в зеркати, Стефан додав голосно:

— Зеркало каже мені, що Рудецький кохує мене і мною не видержить.

На другий день прийшов до Стефана лист від Галі. Він був ніякий розсійний, його думки так були заняті вчерашньою пригодою, що він трохи не був ніякий, що Галі пише.

Читання волі відложити на пізніше. Нерозпечаний лист

помаздував до шуфляди. Стефан пішов на місто. Волочився по місті і роздумував, як йти на виставу в четвер, чи не йти. Рішився так піти.

Рудецький зараз метнувся між знайомих і збирав "дані", котрим в потрібні мав би послужити йому за зброю проти Стефана; котри могли би зменшити його вартість, або й познизити в очах дівчини, чи більше б очей її батьків. Як він чув, то Стефана дехто, "додирівав", що він, "запечений розум". В очах батьків Сальки була би це дуже непохвальна прикмета людського характеру. То було щось таке, що в "порядних родинках" не трапляється.

**ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ
КРАЄВИ.**

ВУНСАКЕТ, Р. АИ.

ловінського, 16 відділ ОДВУ,
вислало через Об'єднання 20

— Іван Паньків, касир

РОЧЕСТЕР И П

На політичних в'язнів.

Відділ 20 ОДВУ вислав че-
рез Об'єднання 25 долярів до
Рідного Краю на політичних

Петро Гринів, секретар.

БЕИОН, Н. ДЖ.

Писанка на Рідну Школу.
Переслано через Обелляння

15 дол. 11 цнт. Це збірка в греко-католицькій церкві як

о. Іван Захарко.

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

Братство св. Івана Хрестите-
ла, вулиця 270, МНС

через Об'єднання 18 доларів
к народний податок на по-

Микола Пігура.

БОСТОН, МАСС.

На визвольну боротьбу.
Переслано через Об'єднання

0 долярів на визвольну боротьбу. Гроші ці зібрано: з розпродажі "Суди" 27 до

Давискиба, М. Каправий, П.

однар по 2 дол.; П. Боднар,
И. Желехівський, Д. Кузь,
Козовик Матрона Палько

Вонс, О. Любачівський по
долярови.

Н. Давискиба.

На визвольну боротьбу.

Централя ОДВУ переслала
рез Обеднання на визволь-

прийшли від віддлу 10 ОД:
у — 18 дол., від відділу ОД:

У з Шикаго, Іл., 25 дол. і
д Ольги Кухар з Асторії, Л.
жертва 5 дол.

ФИЛАДЕФИЯ ПА

На визвольну боротьбу.

Відділ 12 ОДВУ переслав
через Об'єднання на визвольну
боротьбу 50 доларів.

КЛІВЕНД О

На Просвіту.

Переслано на Просвіту 25
копій, як частину фонду, зі-
раного на святі Шевченка в

дівлеллі, яке відбулося 15
равня 1932 року.

С. Паливода.

На Сурму.

Переслано 10 долярів на Сурму". З розпродажі „Сур-

... прийшло 7 долярів, а на
... ресовий фонд зложили: П.
... качмар — 2 дол., і Н. Денис —

доляр.
К. Качмарова.

СКАМ'ЯНІЛІ ЯБЛОКА.

У канадійській провінції Альберті, що визначається тепер гострим кліматом знай-

шли недалеко місцевості Олде' скамянілі яблука на скамя-

копали каміння з відтисками
пальмових листків та скам'яні-

ле фігове листя, як і самі фі-
ги. Це вказує, що кількасот

тисяч літ тому ця частина Америки мусіла бути тепліша ніж тепер і що там росли такі

деревя й овочі, які тепер ро-
стуть у південних провінціях
Занзибар, Пернам, Амазонка.

Злученні. Держав. Америки.

З українського життя в Америці.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА.

Шевченко, Катерина на сцені в Прімері, Пн.

Довгі роки родини релігійна боротьба наше громадське життя в Майнерсвілі, трудно було провадити якунебудь культурно-освітню роботу. Кожна парафія старалася вести освітню роботу по своїх силах, але ніяк були розпорощені на кілька турків, то і люди нашої праці були небагато.

Але по довгих роках марно витраченого труду громада врешті зрозуміла, що так далі бути не може. Не можна було бути погноєм для чужої ниви, гріхом скитатися поміж чужі тини, коли у нас є сила, хоча й багата стати на власні ноги, працювати для себе самих та своїх дітей.

Українським Горожанським Клубу полуа. стр. в Майнерсвілі вив на себе велике завдання: залучити всі класи і товариства в одну цілість, зєднати розпорощені сили, залучити релігійні суперечки, а взятися за культурно-освітню працю і пакети своє мистецтво.

На зачаткування своєї праці Клуб поставив 29-го травня Шевченку "Катерину", Про виставу цієї штуки ми хочемо дати кілька критичних зауважень. Не в тую мить, щоб когось особисто образити, чи вкнести роздор'я в організацію, але дитяго, щоб показати наші блуди і недоліки та старатися на будуче їх вистерігати.

Загально в нас прийнято, що щоби ми не робили, то: не дооре. "Ми не чуки, кажу, а своє, то й не треба критикувати". Що більше, той хто відважиться критикувати, нароби собі ворогів, назвуть його Юдою, зрадником, запродищем і чим не хоче. Тому й не дивуватися, що в нас так мало повчальної критики, себто такої, що виводить нас на правильну дорогу. Тому дуже часто не знаємо, що в нас добро, а що злого, чого треба вистерігати, а до чого нам треба рук приложити, щоби, як то написав: "з цього діла та вийшло діло". А діло в нас не вийде так дово, поки ми не добро будемо прийняти за зло і навпаки. Ми не тільки поновини, але когось мусимо прислухатися до поради своїх і чужих людей, коли хочемо стати культурно нарівні з іншими народами.

Закри притулюючи до гри акторів, скажемо кілька слів про аранжерів програми, котра була виставлена в англійській мові.

Хто хоч трохи обізнаний з українським письменством, що хоч раз перечитав твори найбільшого українського поета Т. Шевченка, той ніколи не забуде, що Т. Шевченко жив і писав за часів кріпацтва і що поема "Катерина" появилася на світ не кілька десятиліть після постової смерті, але таки за його життя, а іменю 1838 р. Це були часи кріпацтва, коли наші предки тягли панщизняне ярмо, а панство у московській та європейській столицях марнувало селянську працю.

Кожний поет чи письменник є зв'язаний з тою добою, в котрій живе. Художником слово старіється зсусувати своє оточення, вказати його таким, яке воно в дійсності є. Т. Шевченко не становить тут винятку. Він більше ніж хто інший з його сучасників показав нам тогочасне життя, а тому динним учинком було зі сторони аранжерів програми писати про зміст першої дії "Катерини" ось у такий спосіб: "The new forms a plot to lure the young element of the village to its tavern and use them as a tool for the Bolshevik soldiers toward immoral means. They rejoice and have a good time. Ivan falls in love with Catherine".

Кому і яка користь з такого "пояснювання" змісту першої дії "Катерини"? Чи чим маємо виплатити любов у нашій молоді до свого рідного мистецтва і культури, а чи це для "інформації" чужинців? Сотні літ добирає від часу написання "Катерини", коли не тільки в кріпацькій Росії, але навіть у навіс індустріальних країн Європи не було ні духу ні слуху про большевизм. Після такої пояснювання, то наші діти і пради були большевиками, та що рівно 94 роки тому большевизм війська хотіли степи українські і зводили дівчат. Такими "фактами" далеко не зайдемо і наші праця не принесне нікому користі, а тільки шкоду.

Від першої до останньої дії було видно, що актори не жалували труду і вивчили свої ролі напам'ять. За це їм належить хвала, бо не раз знайдеться дивитися на представлення, де актори не зводять очей з сфери, коли сфери-рови приходилися грати ціле представлення. Замітне було й те, що не було чуті в мові рижих говірок, на що так багато Пенсильванці. Буває, коли який драматичний гурток ста-

вить яку штуку, актори ніяк не можуть привикнути до мови автора, до мови літературної, а кожна говорить мовою свого села, міста, чи містечка.

Але при найкращій вивченні ролі не можна думати, що наші обов'язки на цім кінець. Щоби представити таке життя, яким бачив його автор, нам треба забути, що ми актори, а поринути думкою і цілим еством у ті часи і дії, про котрі лише дана песь. Тоді ми не будемо вже грачами, а будемо учасниками даного чи теперішнього життя з добрим і лихим його сторонами. У великій мірі успіхи чи недовали аматорського кружка залежать від його провідника, режисера. Його обов'язком є підбрати характер, розяснити значіння пєси, дати інтонацію голосу, вказати на рухи, миміку та характеризувати акторів. А як же це все у нас?

Вже в першій дії, в коршмі Содомою під лавкою, лежить жидівський наймит - п'яниця. Хто з нас не знає цих наймитів-п'яниць? Вічно п'яні, в бруді і ламітцях, з печеною головою і сонними очима дівляться вони і до наших днів. А проте у нас на сцену виводяться їх як багаторі. З козацькими асами, у дискусіях чоботах, вишвишній сорочці і дорогім жулані. Дивини і не знаєш, що господарем хати, хто в кого служить. Чи служать Соломон у Гаврила, чи Гаврило у Соломона?

Або другий приклад, на котрий режисер повинен був звернути увагу. Вивив Гаврило квартиру горіку і спить п'яні під лавкою в коршмі. Коршмар будить його і посилає доглянути корови. Гаврило встает і не видно по нім ніяких признак, що він тільки що випив квартиру горіку. Хід його і мова — це хід тверезого чоловіка, а мова не п'яниці, тільки соної людини. Робиться він нагально п'яним тільки тоді, коли коршмар дає йому ще трохи горіку і випрождає на село скликати молодіж на вечериці.

Недовольно виконав свою ролі жид-коршмар "Соломон. Замість того, щоби бути удепливим, підступним і зрадливим, що на людських гроту збиває собі гріш, ми бачили коршмара, який далеко більше тиниться вечерицями ніж солом "гешетфом". Впроваджені цім вечериц перед у танцях везуть Соломон і Гаврило, коли молодіж стоїть осторонь. І не знати, чи Соломон гуляє, чи збирається вийти перескочувати.

Рідко коли можна побачити туртові виступи на сцені, що б обійшлось без неладів. В нас, що правда, все було аж налад в порядку, особливо на вечерицях. Воігавють дівчата

на сцену, себто до коршми, стають рядом, з лицем зверненим до аудиторії, а парубки позади них. Коршмар частує горіркою, починаючи від дівчат, а парубки позаді чекають, та смикну лавкають. Дівчата поють та ще просять. Аби хоч одна відказалася, аби хоч одна відказалася! Пили аж до упору, аж поки ноги почали під ними утінатися. П'яні Гаврило, п'яні і дівчата; виходить, що весь народ нічого не робить, тільки п'є. І ніщо не поставив собі питання, що сказав би батько і матір, що сказав би село про дівчину, котра записується на громадській сходинах? Наше село має свої звичай і обачні, строгу мораль, якщо не вільно нам нехтувати і треба все представляти так, як воно в дійсності є.

Десь, далеко на селі молоді дівчата співають. На сцені Андрій вмовляє Катерину, щоби покинула Москва, а тут у ріднім селі гарненько у двох заживає. Катерина сміється і каже: "Задуже ти скорий, козаче". На цім монолозі утінатися, бо молодіж, що "тихо співає пісню", не дає їм слова промовити. За співом не чути, щоб аудиторія могла побачити, але навіть аматори власного голосу не могли чути. Треба було Андрієві і Катерині чекати на сцені 15 хвилин, поки "на селі" молоді втихкомилися. В однім кімнаті Катерина, а в другім Андрій, котрому "серце бачить як рибонька об лід бететь". Стоїть Андрій на сцені, підперши борюкою рукою, задивився в підлогу і "думує даму". Катерина на другім кімнаті сцени робить те саме. Отак перестояли 15 хвилин, поки молоді на селі затихли, потім же два монолози і Андрій іде — в світ за очі. "Пашини да дорога!" — каже Катерина. Не жаде та й не любить Катерина Андрія. Та як справді, коли жувати за таким любовником, що холодом від нього біє, що заморозити можна від його любови.

Тепер же кілька слів про вагу, яку відіграє у представленні одіж. Змінюються обстановки, змінюється час, а з цим мінняється вигляд людини і одіж. На це у нас дотепер звертали мало уваги. Коли Пана виганяє одинокую дочку Катерину з хати, де було повно добра і достатків, то по двох роках скитання ми бачимо Катерину в шовкових панчохах, черевниках і в тій самій вишиваній сорочці, як її прогнали з хати. Треба було Катерині зібратися по білому, аби знати було по вигляді, що чужа сторона не те, що батьківська хата. Та це треба би сказати Панасові, що він дивини, ані тепер селяни не носить на

ручниця годинники.

Прощу аматорів, щоби приняли тих кілька зауважень з виробничим. Ми тільки тоді будемо поступати вперед, коли будемо бачити свої помилки і старатимемо їх на будуче оминати. За тяжкою працею у майнах нам мало лишається часу на працю культуру, але всетаки при добрій волі і охоті ми зробимо великий крок вперед, що й чужі люди нам позавидують. Хто тепер нам трудно грати представлення, бо не маємо свого притулку, і приходиться грати без українських декорацій, але в кожного є віра, що недалекий час, коли в нас буде своя сцена, свої декорації і свій дім.

При кімні хочемо згадати, що на 3-го липня аматорський кружок приготувався поставити нову драматичну виставу. Оцінім їх працю тим, що запам'ятовуємо гаю по беріг.

Майнер.

ЧОЛОВІК, ЩО БАЧИВ РУКИ ВЕНЕРИ МІЛЬОСЬКОЇ.

Грек-селянин із острова Мілоська колав на своєму молі (було це в 1820. році). При цьому натрапив на кусочок галаголого мармору. Став копати далі, і в глибині 10—12 стіп знайшов йому, а в ній статую жінки, дід невеличкий статуї бога Гермеса та ще кілька мармурних відомків. Про цю знахідку розповів кілька тижнів опісля французький консул у Мілоську своїм двома гостям, офіцерам з байдака "Шеврет", що були приїздили до пристані. Офіцери ті називалися Доман Д'Юрвіль і Матер. Д'Юрвіль був добрим геленістом (знавцем старинної Греції) і хотів побачити скарб. Потім він розповів про свою пригоду в париській Академії Наук. Як він побачив цю статую богині, вона мала ще руки.

Статуя складалася з двох частин, що були з'єднані двома сильними залізними болтами. Грек переніс горішню частку статуї та двох Гермесів до хліва; все інше було ще в згаданій ній. Частини статуї мали по яких 6 стіп висоти. В лівій підпесній руці держав богиня яблочно, а другою придержує одіж, що опадла з її тіла до двох стіп висоти. Волосся відкинене назад, перев'язане. Лице дуже гарне, лише кімчик носа відбитий. В усіх дірочках; видно, там вихали чороти. Все це зовсім відповідає старогрецьким малюнкам про Парісву суч. Деж дівся пастух Паріс і бо-

гін Юнона та Мінерва?

Селянин сказав морякам, що пропав її статую за 1,200 франків, та вони не хотіли. Ми не знали — де покласти її на нашому кораблі, що мав почати трудну длабу по Чорному морі а наукових цілях. Та правду сказати, статуя не дуже споконувала молодіж старшин, бо вони не передбачували, який скарб пхався їм у руки, та може теж не мали грошей. На другий день "Шеврет" відплив до Паргору. Тут офіцери запросили на обід до носса, маркиза де Рівера. Раз балачка зішла на Венеру Мільо. Молодий сектор посомства, Марсесю, так зацікавився оповіданням, що зараз же дістав від носса дозвіл їхати на Мілоську і купити статую.

Станіонер "Естафета" був у Мілосьці 21. травня, а за три дні його командант, поручник Робер, повідомив міністерство: "Я залував статую з пароського мармору, куплену на рахунок п. носса". Та коли Венера-полюбниця пішла морем, вона була вже безрука. Це розчарував Паріжан, бо вони нетерпеливо вижидали мармурної богині.

Як богиня стратила руки, а з ними також яблочно, знак побід? Минуло багато літ, аки не виснілювали. Юрвіль, як уже знаємо, лице коротенького натакка, що Венера мала руки, а його товариш Матер, що також бачив Венерини руки, у своїх друкованих замітках про подорож просто твердив, що статуя вже тоді не мала рук. Шойно перед смертю він признався, що сказав неправду. Чому? Тому, що й посол і Марсесю і французький уряд не хотіли оголошувати обставин, при яких безобразно Венеру з Мілоськи. Ці обставини робили мало чисту картину, або радше грабінжником статуї.

Коли Марсесю приїхав на Мілоську, статуя була вже продана. Ї купив за 750 п'ястрів місцевий священник і хотів подарувати її драгоманові (перекладачеві) "капітана паші" князя Мурзі, що жив у Паргору. Статую готували відставити саме в цю хвилину, коли "Естафета" приїхала до острова. Марсесю побачив із чердака дивну картину. Берегом Ді великої річки, що стояла в пристані, йшов гурток людей — поперед священик з довгою борою, за ним юрба Греків а дрючками в руках. Вони несли ноші, на яких лежала зв'язана грубими мотузями мармурна статуя. Марсесю злетів на нос, на який лежала зв'язана грубими мотузями мармурна статуя. Марсесю злетів на нос, на який лежала зв'язана грубими мотузями мармурна статуя. Марсесю злетів на нос, на який лежала зв'язана грубими мотузями мармурна статуя.

зав ім "дівиний" богиню, щоб там і не було.

На камінисті березі по-часі справляли їм між французькими моряками та Греками. Священник знімав руки до неба, кричав, призивав поміч. Греки завазито борючись дрючками; ті що несли, опустили огиною на каміни. Юрба зі сторін старалася заволодіти нею. Греки, яких священник дявав кляро князя Мурзі, по героїсним борючись огиною, всею статуєю доставляв французам — зрештою дорого ціною — в оціні її оцінили руки. Де руки ділися, не знали.

Марсесю був приятельським князя Мурзі, а самособом, хотів затягти не конче то гарний спосіб, як він дістав статую, він віддав священникові п'ястрів а трансакація вважалася "добровільною". І полюбив ірски вестати по-людськи — князь налядав на "нотаблі" острова кура, п'ястрів, а денчик з них хазяйцював висити нагами.

РУХ ПО ВІДДАХ У.Н. СОЗНА.

ШКАРКА, ЛІТ. Тов. ім. Дмитра Бєтєховського, від 800, отримав повідомлення, що п'ястрів зборів всіх своїх членів, що п'ястрів зборів зіб'юються в дельто, з лива, а з 12-ї до 14-ї години. П'ястрів зборів зіб'юються в дельто, з лива, а з 12-ї до 14-ї години. П'ястрів зборів зіб'юються в дельто, з лива, а з 12-ї до 14-ї години.

— Ви де так спішітеся, пані Крупецька?
— Хочу купити собі книжку.

— А яку?
— Це не знаю, та чоловік купив мені таку гарну електричну лампочку до ліжка!

ДРІБНІ ГОЛОШЕННЯ

НАДЛІВНИЧАНКА НАГОЛА!
Plainfield, Dunellen, Bound Brook, Somerville і Whitehouse, New Jersey. Вистави і постанови. Вистави і постанови. Вистави і постанови.

СВІДОВА ПОСІД ПІСНЮГО!
На продаж 200 моргів перепороженого підлісного лісу, з великою кількістю горючої і будівельної парісви, 100 акрів мисливської і мисливської парісви.

Гостиниця і мисливська станція в місці: Солоніска; до Пана Н. ЗАЛУЧУЮ! до Пана; Коршма Козаки.

ВЗОР!
КНИЖКА, ВІДКРИТКА ДО РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ Д. М. С. І. СТЕПАНОВИЧА ПІСНЮ. П'ястрів до мисливської парісви.

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(МОНІ 9 і 10. уя.)
Тел. ALCONQUIN 4-5625.

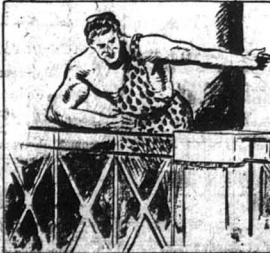
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в невідільні п'ястри.

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОДРІБНИК

ЗАМІНАЮСЬ ПОКОРНОЮ
В БІЛІСЬКОМУ, БІЛІСЬКОМУ,
NEW YORK і ОХОЛІСЬКОМУ.
Тел: Orchard 4-2565
125 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

Невідомий голос, що так рішуче залунав у сні, уразив усіх, як грим. Всі обернулися туди, звідки чути було його. Там на балюні побачили всі вже тепер страшно до них варварів. Почулися схвилювані голоси: "Варвар тут! Варвар у палаті нашого цезаря! Він убо цезаря! Він напад на нас!". Переляканий цезар стояв біля свого престоло і голосно кричав: "Моя гвардія! Мої сердики Сюди! Вийте його варварів! Рятуйте вашого імператора!"

Та ніхто не поворухнувся з "тардів". Бси були вражені так, що не знали, що робити в цю мить. До них долітали все голосніші звуки ватюпи людей, що наблизалися, як шум бурливого моря. Тарзан плінгив з балюну на колоному, що піднірала дах сні, і легко скочувався нею на підлогу. За ним те саме зробили шість його волохатих друзів-малп. Всі зійшлися з переляку, а жінки підняли страшний перекрест, трясучи одна за другою прикритістю.

Тарзан рушив до престоло цезаря. Якійсь патріци з мечем у руці заступив йому дорогу. Тарзан уже готовий був стріляти на свого ворога, але в той час майже Гояд зі страшною силою вдарила патріци по карку. Той, як підляг, покотився на землю. Ще один удар Гояди і почувся його страшний малючий рев переляку. Цей рев мали заморозити кров у жилах всіх патріци і воїнів. Лише дехто подався назад і вбік, розступившись перед Тарзаном.

Син цезаря, Фастус, дремував геть із сні, так, що його ніхто не помітив. Тарзан ступив кілька рішучих кроків і оминився поруч з Діоною. Він хотів і боронити від ріжких несподіванок, галаючі, що тепер приїде до білки, або розшкварувати ватюпи бунтарів заради виманити в сні і почне розпрямлятися патріцини. Імператора теж бо корою язиком аказав з престоло і він, переляканий, мизрав зноза свого престоло.